

Folketingets Beskæftigelsesudvalg

Beskæftigelsesministeren

Holmens Kanal 20
1060 København K

T +45 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748

J.nr. 2022 - 6318
7. september 2022

Orientering om potentielt kræftfremkaldende stoffer i spraybaserede rens- og smøremidler

Kære medlemmer af Beskæftigelsesudvalget

Til jeres orientering vedlægger jeg en ny videnskabelig artikel fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) om muligt indhold af potentielt kræftfremkaldende stoffer i spraybaserede rens- og smøremidler. Miljøministeren har tillige informeret Miljø- og Fødevarerudvalget om artiklen.

NFA har lavet en opsummering af artiklens resultater, som jeg gerne vil dele med jer:

”Artiklen indeholder en indledende vurdering af 82 spraybaserede rens- og smøremidler, der markedsføres i EU til vedligeholdelse af maskiner og motorer på fx autoværksteder, i industrien, landbruget, på skibe, i tog m.v.

Ved gennemgang af produkternes sikkerhedsdatablade blev der konstateret potentielt kræftfremkaldende stoffer og olieblandinger i 39 af produkterne. Konkret blev der - ud af 376 identificerede indholdsstoffer - fundet 24 potentielt kræftfremkaldende enkeltstoffer og 28 potentielt kræftfremkaldende olieblandinger i disse produkter. Der er tale om velkendte stoffer som bl.a. indgår i benzin, diesel og forskellige oliebaserede produkter. Undersøgelsen bygger på informationer om stofsammensætning fundet i sikkerhedsdatablade hentet fra internettet. Der blev ikke foretaget kontrol af oplysningerne i sikkerhedsdatabladene, herunder information om nødvendige forholdsregler for sikker anvendelse af produkterne og mængderne af de kræftfremkaldende indholdsstoffer.

Undersøgelsen belyser således ikke, om de produkterne er korrekt faremærkede, og om de lever op til gældende regler på området. Det er endvidere ikke undersøgt, hvilke anvendelser produkterne efter leverandørens oplysninger er egnet til og dermed, hvorvidt der findes substitutionsmuligheder m.v. Ansattes potentielle udsættelse samt brug af beskyttelsesudstyr ved anvendelse af de 39 produkter er heller ikke undersøgt, herunder i hvor stort et omfang produkterne anvendes i de relevante brancher og i hvilke mængder. Dette medfører, at den faktiske kræftisiko ved brug af de 39 produkter heller ikke er undersøgt.”

Arbejdstilsynet oplyser, at arbejdsgivere har pligt til at sikre, at arbejde med alle typer af stoffer og materialer skal planlægges, tilrettelægges og udføres, så det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Arbejdsgiveren har også pligt til at sørge for, at unødigt påvirkning undgås.

Arbejdsgiveren skal derfor foretage en kemisk risikovurdering og på den baggrund foretage de nødvendige forebyggende foranstaltninger for at beskytte de ansattes sikkerhed og sundhed. Der gælder skærpede krav ved arbejde med kræftfremkaldende eller potentielt kræftfremkaldende stoffer.

De forebyggende foranstaltninger, arbejdsgiveren har pligt til at træffe ifølge STOP-princippet, omfatter i prioriteret rækkefølge (1) substitution (erstatning af produktet med et, der er ufarligt eller mindre farligt), (2) tekniske foranstaltninger (fx punktudsug o.l.), (3) organisatoriske foranstaltninger (fx adskillelse eller afgrænsning af arbejde), og (4) hvis det ikke er muligt at fjerne risikoen på andre måder ved brug af personlige værnemidler (åndedrætsværn, beskyttelsestøj m.v.).

Arbejdstilsynet oplyser, at der således er skrappe regler på området, hvilket skal sikre, at arbejde med spraybaserede rens- og smøremidler kan ske på en sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig måde.

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard